

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D2/1/B.E.-00/2 (Devralma)

Karar Sayısı : 01-51/512-125

Karar Tarihi : 23.10.2001

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU

Üyeler : Dr. Kemal EROL, İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER, Mustafa PARLAK, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL

B- RAPORTÖRLER: Ali DEMİRÖZ, Hakan BİLİR, Şahin ARDIYOK

C- BİLDİRİMDE BULUNAN: - Sabah Yayıncılık A.Ş.

Temsilcileri:

Mustafa DİNÇER ve Süleyman Serdar ÇALOĞLU

Teşvikiye Cad. No: 123 Kat:5 Nişantaşı/İstanbul

- Resen

D- TARAFLAR: - Dinç Bilgin

Teşvikiye Cad. No: 123 Kat:5 Nişantaşı/İstanbul

- Turgay CİNER

Azizbey Sok. No:4 Nakkaştepe Kuzguncuk/İstanbul

- MTM Haber Yatırım ve Ticaret A.Ş.

Teşvikiye Cad. No: 123 Kat:5 Şişli/İstanbul

E- DOSYA KONUSU:

- Medya Holding A.Ş.'nin, Sabah Yayıncılık A.Ş.'de sahip olduğu hisselerin bir kısmının Penyelüks Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş., Park Marina İşletmeciliği Turizm Denizcilik ve Ticaret A.Ş., Park Savunma Sanayi Otomotiv Tekstil Gıda İnşaat Ziraat Tıbbi ve Kimyevi Malzeme Ekipmanları Ticaret A.Ş., E... A... ve T... C...'e (Park Grubu) devri,

- Park Grubu'na ait Sabah Yayıncılık A.Ş. hisselerinin MTM Haber Yatırım ve Ticaret A.Ş.'ye (MTM) devri,

- Bilgin Grubu şirketlerinden Sabah Yayıncılık A.Ş., Satel Sabah Televizyon Prodüksiyon (Satel), Birleşik Basın Dağıtım A.Ş. (BBD) ve Medya Basın Servisleri ve Ticaret A.Ş. (Medya Basın Servisleri)'de çeşitli tarihlerde gerçekleşen yönetim kurulu değişiklikleri yoluyla devir,

işlemlerinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ çerçevesinde değerlendirilmesi

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 8.11.2000 tarih ve 4634 sayı ile giren, Medya Holding A.Ş.'nin Sabah Yayıncılık A.Ş.'deki hisselerinin bir kısmını Park Grubu'na devrettiğine ilişkin bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 18.12.2000 tarih ve D2/1/B.E.-00/2 sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu Rekabet Kurulu'nun 21.12.2000 tarihindeki toplantısında görüşülerek;

- işlemin değerlendirilmesi için ön inceleme safhasında yeterli bilgiye ulaşılamaması ve aynı işlemle ilgili olarak inceleme esnasında yeni gelişmelerin ortaya çıkması nedenleriyle, dosya konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca nihai incelemeye alınmasına,

- Sabah Yayıncılık A.Ş. de dahil olmak üzere Bilgin Grubu'nun medyadaki şirketlerinin M... E... K... (Çukurova Grubu), T... C... (Park Grubu) ve M... V... (MV Holding A.Ş.)'nin oluşturduğu MTM Haber Yatırım ve Ticaret A.Ş. (MTM)'ye devrine ilişkin resen inceleme yapılmasına

karar verilmiştir.

Bu aşamada, Sabah Yayıncılık A.Ş. tarafından yapılan ve 22.12.2000 tarih ve 5264 sayı ile Kurum kayıtlarına giren başvuruda ise; Park Grubu'nun Sabah Yayıncılık A.Ş.'de sahip olduğu hisselerin MTM'ye devredildiği bildirilmiştir.

Bunun üzerine, yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 4.7.2001 tarih ve D2/2/A.D.-01/1 sayılı Nihai İnceleme Raporu ile konuya ilişkin hazırlanan 30.7.2001 ve 18.10.2001 tarihli Bilgi Notları 01-51 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:

İlgili raporda;

1. Medya Holding A.Ş.'nin Sabah Yayıncılık A.Ş.'de sahip olduğu hisselerin bir kısmının Park Grubu'na devredilmesi işleminin;

- 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi devralma işlemi olduğuna, bu işlem sonucunda, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde ilgili pazarda hakim durumun yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azalmasının söz konusu olmadığı anlaşıldığından anılan devir işlemine izin verilmesi gerektiği;

- Öte yandan devralma işlemine ilişkin bildirim 1997/6 sayılı Tebliğ'in 7/2. maddeleri çerçevesinde süresi içinde bildirilmemesi dikkate alındığında, taraflara Kanun'un 16/1. maddesinin (c) bendi gereğince idari para cezası verilmesi gerektiği ve ayrıca aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca tarafların yönetim organlarında görev alanlara da verilen bu para cezasının yüzde onuna kadar para cezası verilmesi gerektiği;

2. Park Grubu'nun Sabah Yayıncılık A.Ş.'de sahip olduğu hisselerin MTM'ye devredilmesi işleminin;

- 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi devralma işlemi olduğuna, bu işlem sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde ilgili pazarda hakim durumun yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azalmasının söz konusu olmadığı anlaşıldığından anılan devir işlemine izin verilmesi gerektiği;

- Öte yandan devralma işlemine ilişkin bildirim 1997/6 sayılı Tebliğ'in 7/2. maddeleri çerçevesinde zamanında yapılmamış olduğu dikkate alındığında, taraflara Kanun'un 16/1. maddesinin (c) bendi gereğince idari para cezası verilmesi gerektiği ve ayrıca aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca tarafların yönetim organlarında görev alanlara da verilen bu para cezasının yüzde onuna kadar para cezası verilmesi gerektiği;

3. 21.12.2000 tarihli 00-50/548-303 sayılı Kurul kararı ile resen inceleme kapsamında ele alınan;

- Satel Sabah Televizyon Prodüksiyon A.Ş.'nin;

30.11.2000 tarihinde yönetim kurulunda kontrolün Bilgin Grubu'ndan MTM'ye,
15.5.2001 tarihinde yapılan olağanüstü genel kurul sonrası yönetim kurulunda kontrolün MTM'den Bilgin Grubu'na geçmesi işlemlerinin,

- Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin;

20.4.2001 tarihinde yapılan olağanüstü genel kurul toplantısı sonrası yönetim kurulunda kontrolün MTM'den Bilgin Grubuna geçmesi işleminin,

- Birleşik Basın Dağıtım A.Ş.'nin;

20.10.2000 tarihinde yönetim kurulunda kontrolün Bilgin Grubundan Bilgin-Park Grupları ortak kontrolüne,
30.11.2000 tarihinde yönetim kurulunda kontrolün Bilgin-Park Grupları ortak kontrolünden MTM'ye,
10.1.2001 tarihinde yönetim kurulunda kontrolün MTM'den Bilgin Grubu'na, geçmesi işlemlerinin,

- Medya Basın Servisleri ve Ticaret A.Ş.'nin;

20.10.2000 tarihinde yönetim kurulunda kontrolün Bilgin Grubundan Bilgin-Park Grupları ortak kontrolüne,
30.11.2000 tarihinde yönetim kurulunda kontrolün Bilgin-Park Grupları ortak kontrolünden MTM'ye,
22.3.2001 tarihinde olağan genel kurul toplantısı sonrası yönetim kurulunda kontrolün MTM'den Bilgin Grubu'na

geçmesi işlemlerinin, herbirinin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi devralma işlemleri olduğu, ancak, herbirinin bu işlemlerden önceki hale dönmesi dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 11. maddesinin (a) bendi kapsamında değerlendirilmesine gerek kalmadığı, öte yandan, herbirinin 4054 sayılı Kanun'un 11. maddesi ile 1997/6 sayılı Tebliğ'in 7/2. maddeleri çerçevesinde bildirilmemiş olduğu dikkate alındığında, Kanun'un 16/1. maddesinin (c) bendi gereğince idari para cezası verilmesi gerektiği ve ayrıca aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca yönetim organlarında görev alanlara da verilen bu para cezasının yüzde onuna kadar para cezası verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Olayların Gelişimi

Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden, Medya Holding A.Ş.'nin, Sabah Yayıncılık A.Ş.'de sahip olduğu hisselerin bir kısmının Park Grubu'na devrine ilişkin bildirim üzerine yapılan incelemelerden aşağıdaki gelişmelerin yaşandığı anlaşılmıştır.

2000 yılının ikinci yarısında, Bilgin Grubu'nda, ekonomik sıkıntılar nedeniyle, yerli ve yabancı ortak arayışı başlamış ve bu süreçte Park Grubu ile bir ortaklık anlaşmasına varılmıştır. Yazılı olmayan bu anlaşmaya göre Park Grubu'nun, Bilgin Grubu şirketlerinin hisselerinin %25'ini, kontrolünün ise %50'sini devralması öngörülmüştür. (Kararın H.2.1.1 bölümünde yer verildiği üzere, Sabah Yayıncılık A.Ş. kontrolünün %50'sinin devri, imtiyazlı hisselerin yarısına tekabül eden %15.92 oranındaki hissenin devri ile sağlanmıştır.) Bu planın ilk aşamasında 19.10.2000 tarihinde Sabah Yayıncılık A.Ş. yönetim kurulu kararı ile şirketin A grubu imtiyazlı hisselerinin yarısının Park Grubu'na devrine karar verilmiştir. 23.10.2000 tarihinde yapılan yönetim kurulu toplantılarında alınan kararlarla Bilgin Grubu'na mensup 4 üye istifa ederek, yerlerine Park Grubu'na mensup 4 üye Sabah Yayıncılık A.Ş. yönetim kurulu üyeliğine atanmıştır. Yine aynı gün yapılan toplantıda alınan kararlar yönetim kurulu Gruplara göre A ve B grubu olmak üzere ikiye ayrılmış ve her iki gruptan birer üyenin imzalarının şirketin temsilinde yeterli olduğuna karar verilmiştir. Bu işlem 8.11.2000 tarihinde Kurul'a bildirilmiştir.

Sabah Yayıncılık A.Ş. imtiyazlı hisselerinin yarısının Park Grubu'na devrinden yaklaşık bir hafta sonra, 27.10.2000 tarihinde Bilgin Grubu'nun kontrolünde bulunan Etibank A.Ş., Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF)'na devredilmiştir. Bu devirle birlikte anılan Banka'nın hissedarı ve yönetim kurulu üyelerinin malvarlıklarına ihtiyati tedbir konulması nedeniyle, Medya Holding A.Ş., Medya Sabah Holding A.Ş. ve Bilgin Holding A.Ş. malvarlığı ve iştirakleri ya da ortaklığı durumunda bulunan şirketleri üzerinde Bilgin Grubu'nun tasarrufta bulunma hakkı kısıtlanmıştır.

Raportörlerin taraflarla yaptığı görüşmelerde Park Grubu'nun, Bilgin Grubu ile ortaklık planlarını askıya aldığı, diğer şirketlere ilişkin devirlerin yapılamadığı ifade edilmiştir (ancak ileride ayrıntılı olarak belirtileceği gibi bu ifadenin aksine Medya Basın Servisleri ve Birleşik Basın Dağıtım A.Ş.'nin yönetim kurullarına hisse devri olmadan Park Grubu'nun girdiği yönetim kurulu karar defterlerinde yer alan kayıtlardan anlaşılmıştır.). Bu süreçte Park Grubu, Grubun tümünü devralabilecek ortaklık arayışlarına girmiştir. Bu arayışlar neticesinde M... E... K... (Çukurova Grubu), T... C... (Park Grubu) ve M... V... (MV Holding A.Ş.)'nin oluşturduğu MTM, Bilgin Grubu şirketlerini devralmak üzere D... B... ile anlaşmıştır. Ancak bu konuda yazılı bir anlaşma bulunmadığı, anılan tedbir kararı nedeniyle şirketlerle ilgili resmi bir hisse devri de yapılmadığı, bununla birlikte MTM'nin devralma karşılığında Bilgin Grubu'nun tüm borçlarına kefil olacağına ilişkin bir sözlü anlaşma bulunduğu raportörlere ifade edilmiştir. D... B...'in bu anlaşmaya uygun olarak 30.11.2000 tarihi itibarıyla gruptan ayrılmasından sonra MTM temsilcisi üyeler Sabah Yayıncılık A.Ş., BBD, Satel, Medya Basın Servisleri yönetim kurullarında görev almışlar ve fiilen MTM, bu şirketleri yönetmeye başlamıştır.

7 Ocak 2001 tarihinde yine Sabah Gazetesi'nde D... B...'in ' grubun başına döndüğü' açıklanmıştır. Raportörlerce yerinde yapılan incelemelerde, bu tarihten itibaren anılan şirketlerin yönetim kurulu üyeleri MTM'den olduğu halde, fiili olarak tüm şirketlerin Bilgin Grubu tarafından yönetildiği ifade edilmiştir. Bir süre sonra, adı geçen şirketlerde olağanüstü genel kurullar yapılarak yönetim kurulları Bilgin Grubu tarafından oluşturulmaya başlanmıştır. Halihazırda, grup anılan işlemler öncesinde olduğu gibi Bilgin Grubu tarafından yönetilmektedir.

H.2. İnceleme Konusu İşlemler

Dosya konusuna ilişkin 1997/1 sayılı Tebliğ çerçevesinde incelenmesi gereken işlemler şunlardır:

- Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin hisselerinin Park Grubu'na devri
- Park Grubu'na ait Sabah Yayıncılık A.Ş. hisselerinin MTM'ye devri
- Bilgin Grubu şirketlerinden Sabah Yayıncılık A.Ş., Satel, BBD ve Medya Basın Servisleri'nde çeşitli tarihlerde gerçekleşen yönetim kurulu değişiklikleri

H.2.1. Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin Hisselerinin Park Grubuna Devri

H.2.1.1. İşlemin Tarafları

Medya Holding A.Ş., Sabah Yayıncılık A.Ş.'de sahip olduğu hisselerin bir kısmını (%15.92) Penyelüks Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş., Park Marina İşletmeciliği Turizm Denizcilik ve Ticaret A.Ş., Park Savunma Sanayi Otomotiv Tekstil Gıda İnşaat Ziraat Tıbbi ve Kimyevi Malzeme Ekipmanları Ticaret A.Ş., E... A... ve T... C...'e (Park Grubu) devretmiştir.

Bu işlemin bir tarafında Medya Holding A.Ş., diğer tarafında ise Park Grubu bulunmaktadır. Gerçekleşen işlem sonucunda Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin ortaklık yapısında meydana gelen değişiklik aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 1. Sabah Yayıncılık A.Ş. Ortaklık Yapısı

Hissedarlar	Devir öncesi (%)	Devir sonrası (%)
Medya Holding A.Ş.	31.86	15.93
BİLGİN Holding A.Ş.	3.58	2.86
Medya Int.	8.15	8.15
Etibank A.Ş.	15.77	17.36
Halka arz	40.43	39.78
Penyelüks Teks. San. ve Tic. A.Ş.	-	3.33
Park Marina İşl. Tur. Deniz. ve Tic. A.Ş.	-	3.33
Park Savun. San. Oto. Teks. Gıda İnş. Ziraat Tıbbi ve Kim. Malz. Ekip. Tic. A.Ş.	-	3.33
T... C...	-	5.00
E... A...	-	0.93

Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin devir öncesi hisse yapısı dikkate alındığında A Grubu nama yazılı hisselerin tamamının (%31.86) ve % 40.43 lük halka arz dışında B grubu hamiline yazılı hisselerin Bilgin Grubu'nun kontrolünde olan şirketlerde bulunduğu görülmektedir. Başka bir ifadeyle, işlem öncesinde Sabah Yayıncılık A.Ş., Bilgin Grubu tarafından kontrol edilmektedir.

İşlem sonrasında, Sabah Yayıncılık A.Ş. hisselerinin bir kısmını (toplam hisselerin %15.92'si, imtiyazlı hisselerin %50'si) devralan; Penyelüks Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş., Park Marina İşletmeleri Turizm Denizcilik ve Ticaret A.Ş., Park Savunma Sanayi Otomotiv Tekstil Gıda İnşaat Ziraat Tıbbi ve Kimyevi Malzeme Ekipmanları Ticaret A.Ş.'nin hisse yapıları ve yönetim kurulları incelendiğinde, bu şirketlerin çoğunluk hisselerine T... C...'in sahip olduğu ve yönetim kurullarında görev alan kişilerin hemen hemen aynı isimlerden oluştuğu görülmektedir. Bu nedenle anılan gerçek ve tüzel kişilerin aynı gruba (Park Grubu) dahil olduğunu söylemek mümkündür. Dolayısıyla işlem Bilgin Grubu ile Park Grubu arasında gerçekleşen bir devir işlemidir.

H.2.1.2. İlgili Pazar

Bu işlem bakımından ilgili pazarın belirlenmesinde, hisselerinin bir kısmı devralınan Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin iştigal konuları dikkate alınmıştır. Sabah Yayıncılık A.Ş. "Sabah" ve "Taraftar Fotomaç" gazetelerini yayınlamaktadır.

"Sabah" günlük, ulusal çapta dağıtımı yapılan ve yüksek satış rakamlarına ulaşabilen siyasi bir gazetedir. "Taraftar Fotomaç" ise ağırlıklı olarak futbol olmak üzere çeşitli spor dallarında haber ve yorumların yer aldığı günlük spor gazetesidir.

Dolayısıyla hisseleri devir işlemine konu Sabah Yayıncılık A.Ş., önemli sayıda baskı rakamlarına ulaşabilecek makine ile üretim teçhizatına ve kendisine ait tesislerde günlük basılarak satışa sunulan gazetelerin imtiyaz hakkına sahiptir. Bu nedenle ilgili ürün pazarı; "gazete yayıncılığı" pazarıdır. Bununla beraber gazete yayıncılığı kendi içerisinde alt pazarlara ayrılmaktadır.

Alt pazarların tespitinde değerlendirmeye alınacak temel kriter, gazetelerin birbirleri ile ikame edilebilirlikleridir. Tüketici tercihleri ve marka bağlılığı gibi faktörler ikame edilebilirliğin belirlenmesinde ölçüt olarak kullanılabilir.

Gazeteler dağıtım, içerik ve period açısından çeşitli sınıflandırmalara tabi tutulabilir. Bu sınıflandırmalar göz önünde bulundurulduğunda, günlük gazetelerin haftalık, on beş günlük, aylık vb. gazetelerle; ulusal gazetelerin yerel gazetelerle; genellikle ekonomi, spor vb. konulara da özgülenen sayfalara sahip bulunan siyasi gazetelerin ekonomi, spor vb. alanlara yönelik olarak yayınlanan ve daha farklı okuyucu kitlesine hitap eden tematik gazetelerle ikame edilemeyeceği dikkate alınarak, "ulusal günlük spor gazeteler pazarı" ve "ulusal günlük siyasi gazeteler pazarı" değerlendirmeye esas alınmıştır.

Dağıtım, içerik ve period açısından aynı piyasada yer alsalar da, okuyucu tercihleri ve gazetelerin nitelikleri göz önünde bulundurulduğunda günlük siyasi gazetelerin de birbirleriyle ikame edilebilir olduklarını, bir başka deyişle bu piyasanın homojen olduğunu iddia etmek güçtür. Bu durumda, "ulusal günlük siyasi gazeteler" pazarı geniş ve üst bir piyasa oluşturmakta, dolayısıyla bu pazarın da alt pazarlarının tanımlanması gerekmektedir.

Günlük siyasi gazeteler; okuyucu bağımlılığı, fiyat ve promosyona duyarlılık, yazar kadrosu, fiyat, içerik, reklam kapasitesi, pazarda yerleşmiş olma gibi değişik kıstaslara göre ele alındığında birbirlerinden çok farklılık göstermektedir. Bu farklılıklar da tüketici talebini farklılaştırmakta ve bütün günlük siyasi gazetelerin birbirleriyle ikame edilemeyeceği gerçeğini ortaya çıkarmaktadır.

Bu çerçevede "Sabah" gazetesi; "Hürriyet", "Milliyet", "Akşam", "Star", "Posta", "Takvim", "Güneş" ve "Gözcü" gazetelerinin bulunduğu "okuyucu bağımlılığı az fiyat hareketlerine duyarlı günlük siyasi gazeteler pazarı" içerisinde diğer ulusal günlük siyasi gazetelerden farklı bir pazar olarak ele alınmıştır. Ancak bu pazar da kendi içerisinde fiyat, içerik, yazar kadrosu ve sayfa sayısına bakılarak alt pazarlara ayrılabilir.

Büyük gazetelerin fiyat politikaları, promosyonlar gibi yollarla birbirlerine olan talebi etkileme ihtimallerinin yüksek olduğu bilinmektedir. Hürriyet, Milliyet ve Sabah gazeteleri, net satış adetleri, fiyatları, reklam gelirleri ve yazar kadroları açısından diğer gazetelerden farklı olarak ayrı bir alt pazar oluşturmaktadırlar. Ayrıca, okuyucular ve reklam verenler açısından bu üç gazete birbirlerini ikame edebilecek niteliktedir.

Takvim, Posta, Gözcü, Güneş gazeteleri de hedef kitleleri, sayfa yapıları, fiyatları, reklam gelirleri açısından birbirleri ile benzerlik göstermektedir. Daha çok dar gelirli okuyucuları hedef alan bu gazeteler, genellikle maliyetlerinin altında bir fiyatla satışa sunulmakta, çok az ilan ve reklam içermektedir. Esas itibarıyla, bu tür gazeteler genellikle büyük grupların "Amiral Gazete" (birincil) olarak tabir edilen, ilan ve reklam potansiyeli yüksek gazetelerinin sabit giderlerini bölüşmek amacıyla satışa arz edilmektedir. Dolayısıyla bu grup gazeteleri ikincil gazeteler olarak adlandırmak mümkündür. Ayrıca, hedef kitleleri açısından, gazetenin fiyatı önemli bir unsur olduğu için, iki grup gazete fiyatlarının talep esneklikleri de farklıdır.

Star Gazetesi, sayfa sayısı, renkli sayfaların toplam sayfaya oranı, yazar kadrosu, hafta sonu vermiş olduğu magazin dergisi, haberlerin niteliği ve ilan potansiyeli açısından bir önceki paragrafta sözü edilen gazetelerden açıkça ayrılarak birinci grupta sözü edilen Sabah, Hürriyet ve Milliyet gazetelerine daha çok yaklaşmaktadır. Anılan gazetenin, piyasaya çıkışının ilk döneminde de bu gazetelerle aynı fiyat politikasını benimsediği ve "büyük gazete" iddiasını taşıdığı unutulmamalıdır. Diğer yandan, mevcut fiyat politikası ve hitap ettiği kesim açısından değerlendirildiğinde ise, anılan gazetenin Takvim, Posta, Güneş ve Gözcü gazeteleri ile aynı grupta da yer alabileceği görülmektedir.

Akşam Gazetesi ise, hitap ettiği okuyucu kitlesi açısından "birincil gazeteler"e; sayfa sayısı, baskı adedi ve ilan potansiyeli açısından ise "ikincil gazeteler" grubuna yaklaşmaktadır. Bu nedenle, iki alt gruba da dahil edilebilecek konumdadır.

İnceleme konusu olayda devir işlemine konu olan Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin sahibi olduğu Sabah gazetesinin ve incelenecek ikinci devir işleminde yer alan MTM'nin ortaklarından olan Çukurova Grubu'nun sahibi olduğu Akşam gazetesinin birlikte yer aldığı bir pazar tanımı doğru olacaktır.

Bu çerçevede medya gruplarının birincil gazeteleri ile ikincil gazeteleri arasında bir ayrıma gitmek pazarın yoğunlaşma sonrasında alabileceği yapıyı gözlemek açısından önem arz etmektedir.

Gazetelerin tüketiliş biçimi, içerik, sayfa sayısı, tüketici gözündeki yeri dikkate alındığında çok karmaşık olan talebin ve gazeteler arasındaki ikame edilebilirliğin belirlenmesinin zorluğu göz önüne alınarak işlemin değerlendirilmesinde yukarıda anılan okuyucu bağlılığı az ve fiyat hareketlerine duyarlı günlük siyasi gazeteleri iki alt pazara ayırmak uygun olacaktır. Bu çerçevede sayfa sayısı, içerik ve yazar kadrosu, reklam gelirleri açısından ulusal günlük siyasi gazeteler pazarında yer alan grupların "birincil gazeteleri"nin" (Sabah, Hürriyet, Milliyet, Akşam, Star) belli oranda birbirleriyle ikame edilebildiği ve birbirlerine rakip olabildikleri ve ayrı bir ürün pazarı olarak ele alınması ve "ulusal günlük spor gazeteleri" ile birlikte bu işlemin değerlendirilmesi gerekmektedir.

H.2.1.3. İlgili Coğrafi Pazar

Ulusal çapta günlük olarak yayınlanan gazetelerin dağıtım şirketleri vasıtasıyla ülke genelinde dağıtılması ve bölgeler arasında rekabetin farklılaşmasına yol açacak bir unsurun bulunmaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar, Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak kabul edilmiştir.

H.2.1.4. İşlemin Değerlendirmesi

Sabah Yayıncılık A.Ş. hisseleri, A grubu nama yazılı ve B grubu hamiline yazılı olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Toplam hisselerin %31.86'sını oluşturan A grubu imtiyazlı hisselerine sahip hissedarlar, Ana Sözleşme'nin 9. maddesinin "*şirketin yönetim kurulu kaç kişiden oluşursa oluşsun, yarıdan bir fazlasının (A) Grubu nama yazılı hisse sahibi hissedarların çoğunluğunun göstereceği adaylar arasından seçilmesi şarttır*" hükmü nedeniyle şirketin yönetimini elinde bulundurmaktadır. Park Grubu A grubu imtiyazlı hisselerin %50 sini (%15,92) devralmıştır. Bu devir sonucunda 8 kişilik yönetim kurulunda önceki üyelere 4 üye istifa ederek yerlerine Park Grubu'ndan 4 yeni üye seçilmiştir.

23.10.2000 tarihli Yönetim Kurulu Kararı ile, yönetim kurulu üyeleri A grubu ve B grubu olarak ikiye ayrılmış, A ve B grubundan birer üyenin imzasıyla şirketin temsil edilebileceği düzenlenmiştir. Bu karara göre; A grubu üyeler D... B... (Yönetim Kurulu Başkanı), Ö... Ş... B..., Z... M..., M... D... olarak, B grubu üyeler T... C... (Yönetim Kurulu Başkan Vekili) İ... B..., E... A..., S... Y... olarak belirlenmiştir. Ancak A grubu hisselerine sahip olan Bilgin ve Park gruplarının yönetim kurulunun oluşumu konusunda anlaşamamaları durumunda yönetimin nasıl oluşacağı belirsizdir.

Bu noktada, Bilgin Grubu karşısında şirketin hisselerine sahip tarafların yönetim kuruluna aday göstermesi durumunda ortaya çıkacak anlaşmazlık şirketin Türk Ticaret Kanunu hükümlerince kayyum tarafından yönetilmesini gerektireceğinden taraflar, kilitlenme halinde uzlaşmak zorunda kalacaklardır. Bir başka deyişle, şirketin ortak kontrol altında olduğunun kabulü gerekmektedir. 7.1. 2001 sonrası şirket kontrolünün fiilen Bilgin Grubu'na geçmesi, ve Nisan ayındaki genel kurul toplantısında bu durumun resmiyet kazanması, işlemlerin yapıldığı tarihteki kontrolün yarısının devri amacı ve iradesini değiştirmemektedir. Dolayısıyla

Yönetim Kurulu'nun yapısı ve karar alma mekanizması bakımından, Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin Bilgin Grubu ile Park Grubu tarafından birlikte yönetildiği ve kontrol edildiği görülmektedir. Bu çerçevede işlem, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2/1. maddesinin (b) bendinde yer alan, "*herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi.*" hükmü doğrultusunda bir devralma işlemidir.

1997/1 sayılı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinin "*Bu Tebliğ'in 2 inci maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirasını aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur*" hükmü ile hangi tür birleşme ya da devir işlemlerinin Rekabet Kurulu'nun iznine tabi olduğu belirlenmiştir. Bu kapsamda Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin 1999 yılı cirosunun 73 Trilyon TL. olması nedeniyle söz konusu işlem Rekabet Kurulu'nun iznine tabidir.

Devir işlemi sonucunda, Sabah Yayıncılık A.Ş. imtiyazlı hisselerinin yarısını devralan Park Grubu'nun ilgili pazarlarda ya da bu pazarları etkileyebilecek herhangi bir ürün pazarında faaliyetinin bulunmaması dolayısıyla, 4054 sayılı Kanun'un 7/1. maddesi kapsamında ilgili ürün pazarlarında hakim durum yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle bildirim konusu devralma işlemine izin verilmesinde bir sakınca görülmemektedir.

H.2.2. Park Grubuna Ait Sabah Yayıncılık A.Ş. Hisselerinin MTM'ye Devri

H.1. sayılı bölümde belirtildiği üzere, Diñç BİLGİN, Etibank A.Ş.'nin TMSF'ye devrinden sonra MTM ile anlaşmış ve şirketlerin kontrolünü bu konsorsiyuma devretmiştir. Bu genel devir işleminin bir parçası olarak, Park Grubu da Sabah Yayıncılık A.Ş. hisselerini Bilgin Grubu'nun diğer şirketlerinin yönetimini hisse değişikliği olmaksızın devralan MTM'ye devretmiştir. Böylece fiili olarak Grubun tüm yönetimi MTM'ye devredilmiş olmaktadır. Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin Park Grubu'nda bulunan hisselerinin MTM'ye devri Sabah Yayıncılık A.Ş. tarafından 22.12.2000 tarihinde Kurul'a yapılan başvuruyla bildirilmiştir.

H.2.2.1. İşlemin Tarafları

Bir önceki bölümde ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, Sabah Yayıncılık A.Ş. hisselerinin bir kısmı Penyelüks Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş., Park Marina İşletmeciliği Turizm Denizcilik ve Ticaret A.Ş., Park Savunma Sanayi Otomotiv Tekstil Gıda İnşaat Ziraat Tıbbi ve Kimyevi Malzeme Ekipmanları Ticaret A.Ş., E... A... ve T... C... 'e devredilmişti. Aynı bölümde, hisseleri devralan gerçek ve tüzel kişilerin Park Grubu ekonomik bütünlüğü içerisinde tek teşebbüs olarak ele alınması gerektiği ifade edilmişti. Sonuç olarak bildirilen bu işlemin devreden tarafında Park Grubu yer almaktadır.

Bununla birlikte, olayların gelişimi bölümünde açıklandığı gibi, Bilgin Grubu da toplam borçlarına kefil olması karşılığında kendi hisselerinin tamamını MTM'ye devretme konusunda sözlü bir anlaşma yapmış ve fiilen bu anlaşma uygulanmış ise

de, anılan ihtiyati tedbir kararı nedeniyle bu hisselerin resmen devri gerçekleştirilememiştir.

İşlemin diğer tarafında ise, MTM bulunmaktadır. Şirket, resmi olarak 6.12.2000 tarihinde kurulmuş ve ana sözleşmesi 11.12.2000 ve 5193 sayılı Ticaret Sicili Gazetesinde yayınlanmıştır. MTM Yönetim Kurulu; M. E... K..., T... C..., H... M... V..., O... B..., M... K... T...'dan oluşmaktadır.

Şirket ana sözleşmesine göre yönetim kuruluna seçilen üyelerden herhangi ikisinin müştereken vaz edecekleri imzaları ile şirket en geniş yetkilerle temsil edilebilecektir.

Yapılan incelemelerde hisse yapısına ve yönetim kurulu kararlarının alınmasına ilişkin olarak Park Holding vekili ve MTM Yönetim Kurulu Üyesi Av. M. K... T..., MTM içerisinde Park Grubu'nun %20 Çukurova Grubu ve MV Holding'in toplam %80 oranında pay sahibi olduğunu, şirketin yönetiminin müştereken hiç bir ortağa imtiyaz tanınmaksızın TTK hükümlerine göre sürdürüldüğünü, Çukurova Grubu'ndan S... S... Ç... ise MTM içerisinde yaklaşık olarak Park Grubu'nun %20, Çukurova Grubu'nun %60, MV Holding'in %20 paylarının bulunduğunu, yönetimin bu üç grubun ortak kararlarıyla sürdürülmesinin öngörüldüğünü belirtmiştir.

Ana sözleşme ve yönetim kurulunun oluşumu tarafların yukarıda yer alan ifadeleriyle birlikte değerlendirildiğinde, MTM'in anılan üç grubun ortak kontrolünde olduğu ortaya çıkmaktadır.

İşlemden önce ve işlem sonrası Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin ortaklık yapısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Ancak bu tabloda devirden sonra Bilgin Grubu'nda kaldığı görülen hisselerin, resmen MTM'ye devri gerçekleştirilememiş ise de, D... B...'in Sabah gazetesinde kamuoyuna ilan ettiği üzere, Bilgin Grubu şirketten fiilen tamamen elini çekmiş ve yönetimi tamamen MTM'ye devretme iradesini uygulamıştır.

Tablo 3. Sabah Yayıncılık A.Ş. Ortaklık Yapısı

Hissedarlar	Devir Öncesi (%)	Devir Sonrası (%)
Medya Holding A.Ş.	15.93	15.93
BİLGİN Holding A.Ş.	2.86	2.86
Medya Int.	8.15	8.15
Etibank A.Ş.	17.36	17.36
Halka arz	39.78	39.78
Penyelüks Teks. San. ve Tic. A.Ş	3.33	-
Park Marina İşl. Tur. Deniz. ve Tic. A.Ş	3.33	-
Park Savunma San. Oto. Teks. Gıda İnş. Ziraat Tıbbi ve Kim. Malz. Ekip. Tic. A.Ş.	3.33	-
T... C...	5.00	-
E... A...	0.93	-
MTM Haber Yatırım ve Tic. A.Ş.	-	15.93

H.2.2.2. İlgili Pazar

Gerçekleştirilen işlemin Sabah Yayıncılık A.Ş. hisseleriyle ilgili olması nedeniyle, bir önceki işlem ile ilgili belirlenen ürün pazarları bu işlem için de geçerli olacaktır. Bu nedenle, işlemin değerlendirilmesinde esas alınması gereken pazarlar, "ulusal günlük spor gazeteleri pazarı" ve "Sabah" gazetesinin de içerisinde bulunduğu "okuyucu bağlılığı az ve fiyat değişikliklerine duyarlı ulusal günlük siyasi gazeteler pazarında yer alan medya gruplarının birincil gazetelerinin (Hürriyet, Milliyet, Akşam, Star) oluşturduğu günlük siyasi gazete pazarı"nı da içerisine alan gazete yayıncılığı pazarıdır.

Bu işlem için de ilgili coğrafi pazar, "Türkiye Cumhuriyeti sınırları"dır.

H.2.2.3. Değerlendirme

Park Grubu'nun elinde bulundurduğu Sabah Yayıncılık A.Ş. hisselerinin bir kısmının MTM'ye devri işlemi, hisselerin oranı, bu hisselerin yönetimde sağlayacağı haklar bakımından bir önceki işlemle benzer niteliktedir. Bu nedenle, 1997/1 sayılı Tebliğ bakımından bir önceki bölümde işlemin niteliği ile ilgili yer verilen değerlendirmeler, bu işlem için de geçerlidir. Dolayısıyla söz konusu devir işlemi 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2/1. maddesinin (b) bendi anlamında bir "devralma"dır ve Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin 1999 yılı cirosunun 73 trilyon TL olduğu göz önüne alındığında söz konusu işlem Rekabet Kurulu'nun iznine tabidir.

Ancak işlem sonrasında, Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin hisse yapısında meydana gelen değişikliğin pazardaki etkisi bir önceki işlemden farklıdır. Sabah Yayıncılık A.Ş. hisselerinin Park Grubu'na devri sonucunda ortaya çıkan ortaklıkta Park Grubu'nun ilgili pazarlarda herhangi bir faaliyetinin bulunmaması nedeniyle işleme izin verilmesinde bir sakınca görülmemiştir. Ancak Park Grubu'nun hisselerini MTM'ye devrinden sonra Sabah Yayıncılık A.Ş.'de ortaya çıkan yapıda şirketin kontrolünün resmen yarısına fiilen tamamına sahip olan MTM'in ortaklarından biri olan Çukurova Grubu'nun ilgili pazarda faaliyeti bulunmaktadır.

Çukurova Grubu'nun ilgili pazarda faaliyet gösteren şirketlerinden; Aslı Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş., Türkiye'de Akşam gazetesini, Basın Yatırım Sanayi ve Ticaret A.Ş. ise Türkiye'de ve dünyada Güneş gazetesini yayınlamaktadır. Dolayısıyla Akşam ve Güneş gazeteleri Çukurova Grubu bünyesinde bulunmaktadır. Basın Yatırım Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Aslı Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.'nin hissedar şirketlerinden bir kısmı aynı zamanda MTM'nin hissedarı konumundadır. MTM hissedarlarından biri olan Çukurova Grubu'nun Akşam gazetesini ile Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin yayını olan Sabah gazetesinin aynı ürün pazarında bulunması nedeniyle, devir işlemi sonucunda ilgili ürün pazarının rekabetçi yapısının nasıl etkileneceğinin belirlenebilmesi için pazarda yer alan gazetelerin pazar paylarının hesaplanması ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Söz konusu hesaplama pazarda yer alan gazetelerin yıllık bazda günlük ortalama net satışları dikkate alınarak yapılmıştır.

Gazetelerin 2000 ve 2001 yıllarında ortalama günlük net satışları, sırasıyla 4.735.500 ve 3.518.000 adet olarak gerçekleşmiştir.¹

¹ 2001 yılına ait rakamlar incelemenin yapıldığı ilk dört aya aittir.

Medya gruplarının birincil gazetelerinden oluşan günlük siyasi gazete alt pazarında yer alan gazetelerin pazar payları incelendiğinde; Doğan Grubu'nun (Hürriyet, Milliyet) 2000 yılında %43 ve 2001 yılının ilk 4 ayında %... 'lik payla lider konumda bulunduğu, Bilgin Grubu'nun (Sabah) aynı dönemlerde %... ve %... Çukurova Grubu'nun (Akşam) ise %... ve %... pazar paylarının olduğu görülmektedir.

Günlük spor gazeteleri pazarında Bilgin Grubu'nun %... payı bulunmakla birlikte Çukurova Grubu'nun faaliyetinin bulunmaması nedeniyle, bu pazardaki rekabetçi yapıda işlemten sonra herhangi bir değişiklik meydana gelmeyecektir.

Yukarıda belirtilen pazar payı rakamlarından görüleceği üzere, Bilgin ve Çukurova Grubu'nun pazar payları toplamı olan %... ve %...' oranları Doğan Grubu'nun pazardaki lider konumunu değiştirmemektedir.

Bilgin Grubu'nun ekonomik sorunlar nedeniyle medyada etkinliğini sınırlaması ve Doğan Grubu'nun pazardaki payını artırması karşısında, bu yeni yapının pazardaki rekabeti artıracığı görülmektedir. Bu nedenle devir işlemi 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ile yasaklanan bir hakim duruma ya da mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesine yol açmayacaktır. Dolayısıyla Park Grubu'nun Sabah Yayıncılık A.Ş.'de sahip olduğu A Grubu nama yazılı hisselerini MTM'ye devretmesi işlemine izin verilmesinde herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

H.2.3. Bilgin Grubu Şirketlerinden Sabah Yayıncılık A.Ş, Satel, BBD ve Medya Basın Servisleri'nde Çeşitli Tarihlerde Gerçekleşen Yönetim Kurulu Değişiklikleri

H.2.3.1. Yapılan İşlemler ve Taraflar

H.1. sayılı bölümde belirtildiği üzere, Bilgin Grubu'nda başlayan ekonomik ve mali sıkıntılar ve Grubun bankasının TMSF'ya devri nedeniyle Grubun ortağı olmak üzere anlaşılan Park Grubu'nun, tüm Grubu devralacak bir ortaklık arayışına girdiği ve M... E... K... ve M... V... ile oluşturdukları konsorsiyum yoluyla D... B... ile anlaşarak Grubun tüm şirketlerini devralmak konusunda sözlü bir anlaşmaya vardığı anlaşılmıştır.

Tarafların dosyada mevcut konuyla ilgili görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

MTM Konsorsiyumun ortaklarından MV Holding A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı M... V..., "MTM Bilgin Grubu'nu tamamen devralmak için kurulmuş bir şirketti. Öngörülen plana göre D... B... Grubunu MTM'e devredecek bunun karşılığında da konsorsiyum D... B... ve Grubunun borçlarını üstlenecekti. MTM konsorsiyumunun bir diğer şartı Dinç Bilgin'in gruptan tamamen ayrılması ve yönetimin tümüyle MTM'e devridir. Bu devrin ise TMSF ile yapılacak uzlaşma sonrası D.. B... 'in üzerindeki ihtiyati tedbirin kaldırılması sonrasında gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. Bu plan çerçevesinde Sabah Gazetesi ve ATV devralındı. Bu sürede bu kuruluşların günlük faaliyetlerini sürdürmesi için gerekli maddi destek sağlandı. Ancak söz konusu şirketlerle ilgili hiç bir stratejik karar alınmadı..."

İşlemin diğer tarafında yer alan Bilgin Grubu yöneticilerinden Medya Holding A.Ş. ve Sabah Yayıncılık A.Ş. Yönetim Kurulu üyesi M... D..., "... Grubun sahip olduğu Etibank'ın 27.10.2000 tarihinde TMSF'na devredilmesiyle grubun sıkıntıları daha da artmıştır. Bu nedenle Ciner grubu, M. E... K... (Çukurova Grubu) ile birlikte, BDDK ile uzlaşma sağlandıktan sonra gerekli devirlerin yapılması şartıyla Bilgin grubunun teşebbüsleri ve D... B...'in şahsi malvarlığı üzerinde "Grubun tüm borçlarını üstlenme karşılığında" tasarruf hakkını veren bir vekaletname almışlardır. Bundan Sabah Yayıncılık ve ATV'ye de sahip olan Satel Sabah Prodüksüyon A.Ş. şirketlerinin yönetim kurullarında Bilgin Grubundan Z... M... ve M... D... haricinde hiçbir üye kalmamıştır. Söz konusu üyeler mesleki bilgileri nedeniyle MTM'in talebi üzerine görev almışlardır..."

şeklindeki ifadeleriyle Grubun MTM'ye devredildiğini belirtmişlerdir.

Bu ifadeler ve yapılan incelemelerde elde edilen bilgilere göre olayların şu şekilde geliştiği anlaşılmaktadır:

- i- Bilgin Grubu mali ve ekonomik krize girmiştir.
- ii- Bu durum karşısında ortaklık arayışları başlamıştır.
- iii- Park Grubu ile tüm grup şirketleri hisselerinin %25'i, kontrolün ise %50'sinin devri konusunda anlaşılmıştır. (Söz konusu anlaşma sözlü bir anlaşma olup, yalnız Sabah Yayıncılık A.Ş.'de hisse devri gerçekleşmiştir.)
- iv- Yukarıdaki sözlü anlaşma uyarınca 20.10.2000 tarihi itibarıyla Park Grubu, Bilgin Grubu'na dahil şirketlerin (Sabah Yayıncılık A.Ş., BBD ve Medya Basın Servisleri) yönetim kurullarında yer almaya başlamış ve bu şirketlerde yönetimin yarısı Park Grubu'na geçmiştir.
- v- 27.10.2000 tarihinde Bilgin Grubu'nun kontrolünde bulunan Etibank A.Ş. TMSF'ye devir edilmiştir.
- vi- Bankanın devri sonrası, Bilgin Grubu Park Grubu'nun da taraf olduğu MTM konsorsiyumu ile sözlü anlaşmaya varmıştır.
- vii- Bu sözlü anlaşma uyarınca 30.11.2000 tarihi itibarıyla MTM konsorsiyumunu temsil eden üyeler, Bilgin Grubu'nun borçlarına karşılık yukarıda belirtilen şirketlerde tek başlarına yönetime gelmişlerdir.
- viii- 7.1.2001 tarihinde Dinç Bilgin geri döndüğünü açıklamıştır.
- ix- Bu açıklama sonrasında MTM yönetimindeki şirketler tekrar fiilen Bilgin Grubu tarafından yönetilmeye başlanmıştır.
- x- Şirketlerin çeşitli tarihlerde yapılan genel kurulları ile yönetimde MTM konsorsiyumunu temsilen yer alan üyeler yerine Bilgin Grubu üyeleri yeniden yönetim kurullarında görev almışlardır.

Yukarıda yer verilen ve 20.10.2000, 30.11.2000 ve genel kurul tarihleri çerçevesinde üçe bölünen süreçlerin her birinin rekabet hukuku açısından değerlendirilmesi işlemin ilgili olduğu her şirket için ayrı yapılmıştır. Aşağıda öncelikle Bilgin Grubu şirketlerinde ortaya çıkan yönetim kurulu değişikliklerine ilişkin tespitlere yer verilecektir.

Sabah Yayıncılık A.Ş.

Önceki bölümlerde şirketin yönetiminde hak sahibi olma yetkisi veren hisselerin yarısının başlangıçta Park Grubu'na daha sonra aynı hisselerin Park

Grubu'ndan MTM'ye devri değerlendirilmiştir. Ancak pay senetlerinin devri olmaksızın şirket yönetiminin bir bütün olarak MTM'ye devri Bilgin Grubu'na ait yönetim kurulu üyelerinin tek tek istifa ederek yerlerine MTM Grubu'nu temsil eden kişilerin gelmesiyle sağlanmıştır. Park Grubu'ndan MTM'ye yapılan hisse devri ile yönetimin Bilgin-Park Grupları ortak yönetiminden MTM yönetimine geçmesi bir bütün olarak değerlendirilmelidir. Bu bağlamda yapılan tespitler aşağıdaki gibidir:

23.10.2000 tarihi itibarıyla Sabah Yayıncılık A.Ş. yönetim kurulu aşağıdaki isimlerden oluşmuştur:

A Grubu (Bilgin Grubu) : D... B..., Z... M..., Ö... Ş... B..., G... M..., M... D...

B Grubu (Park Grubu) : T... C..., İ... B..., E... A..., S... Y...

Yönetim: Kararlar A ve B gruplarından birer kişinin müşterek imzası ile alınmaktadır.

30.11.2000 tarihinde Sabah Yayıncılık A.Ş. yönetim kurulundaki Bilgin Grubu üyeleri istifa ederek yerlerine MTM'nin Çukurova Grubu ve MV Holding tarafının üyeleri geçmiştir. Yapılan değişikliklerle anılan tarihte Sabah Yayıncılık A.Ş. yönetim kurulunun şu üyelerden oluştuğu görülmektedir:

A Grubu (Çukurova Grubu) : M... B... E..., B...İ..., S... S... Ç..., Z... M...², A... T... T...

B Grubu (Park Grubu) : İ... B..., A... S... Ç..., E... A...

Yönetim: Kararlar A ve B gruplarından birer kişinin müşterek imzası ile alınmaktadır.

Şirket'in bu şekilde yönetimi 7 Ocak 2001 tarihine kadar devam etmiş ve bu tarihte D... B... mevcut ihtiyati tebdir nedeniyle resmi olarak sahibi olduğu grubunun başına geri dönmüştür. Bu tarihten itibaren MTM üyeleri resmi olarak kontrolün %50'sine sahip oldukları şirkette, kontrole etki edememişler, yönetim kurulu üyesi olmalarına rağmen şirket, fiilen Bilgin Grubu tarafından yönetilmiştir. Raportörlerin Bilgin Grubu yöneticilerinden Medya Holding A.Ş. ve Sabah Yayıncılık A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi M... D... ile yaptığı görüşmede, M... D... Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin devriyle ilgili olarak "...Ancak yönetimin MTM'e geçmesiyle Bilgin grubu şirketlerinde beklenen iyileşmenin gerçekleşmemesi, finansal sıkıntıların devam etmesi, mesleki faaliyetlerin istenen şekilde gitmemesi (gazete ve televizyonda sorunlar yaşanması gibi) üzerine şirketlerin değerinin daha da düşmemesi için yapılan sözlü anlaşmanın aksine D... B... 7 Ocak 2001 tarihinde işlerin başına tekrar dönerek fiilen yönetimi devralmıştır. 20 Nisan 2001 tarihli olağanüstü genel kurul toplantısı ile de Sabah Yayıncılık A.Ş.'nde yönetim kurulunu tamamı Bilgin Grubu üyelerinden oluştuğunu" belirtmiştir.

Park Holding A.Ş. vekili ve MTM Haber Yatırım ve Ticaret A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi Av. M. K... T... bu konuda şunları ifade etmiştir: "7 Ocak 2001'de D... B... 'in dönüşü sonrasında ise bu yönetim kurulu üyeleri kağıt üzerinde yönetimde yer alsalar da şirket binasına girmek de dahil olmak üzere herhangi bir şekilde şirket idaresine etki etmemişlerdir. Bu dönemde fiili olarak şirketin Doğan Grubu'nun desteği ile Bilgin Grubu tarafından yönetildiği bilinmektedir. 20 Nisan 2001 tarihinde

²Z... M... Bilgin Grubu üyesi olmasına rağmen MTM'nin talebi üzerine mesleki bilgilerinden dolayı yönetimde kalmıştır.

yapılan genel kurul toplantısında MTM üyeleri yönetim kuruluna aday olmamış yeni yönetim Bilgin Grubu üyeleri tarafından oluşturulmuştur.”

20 Nisan 2001 tarihinde yapılan olağanüstü genel kurul toplantıları ile yönetim yeniden resmi olarak Bilgin Grubuna geçmiştir. Bu tarihteki yönetim kurulu üyeleri aşağıdaki gibidir:

D... B..., Ö... Ş... B..., Z... M..., M... D..., H... İ... E..., S... E..., S... G...

Yönetim: Kararlar herhangi iki üyenin müşterek imzası ile alınmaktadır.

Satel Sabah Televizyon Prodüksiyon A.Ş.

Yönetim Kurulu değişiklikleri:

30.11.2000 tarihinden önceki yönetim kurulu üyeleri aşağıdaki gibidir:

Ö... Ş... B..., T... İ..., Z... M..., M... D..., F... E..., Z... S...

Yönetim: Kararlar herhangi iki üyenin müşterek imzası ile alınmaktadır

30.11.2000 tarihindeki değişiklik sonrası yeni yönetim kurulu üyeleri:

A Grubu (Çukurova Grubu) : M... B... E..., S... S... Ç..., M... D...³, A... T... T...

B Grubu (Park Grubu) : İ... B..., N... Ö...

Yönetim: Kararlar A ve B gruplarından birer kişinin müşterek imzası ile alınmaktadır.

15 Mayıs 2001 tarihinde yapılan olağanüstü genel kurul toplantısında yönetim kurulu üyeliklerinin tamamına Bilgin Grubunu temsil eden kişiler seçilmiştir. Yönetim Kurulu aşağıdaki gibidir:

Ö... Ş... B..., Z... M..., M... D..., S... E..., S... G...

Yönetim: Kararlar herhangi iki üyenin müşterek imzası ile alınmaktadır

Birleşik Basın Dağıtım A.Ş.

20.10.2000 tarihine kadar Şirket, aşağıda isimleri yazılı olan Bilgin Grubu üyeleri tarafından yönetilmiştir.

Yönetim Kurulu: Ö... Ş... B..., Z... M..., M... D..., A... P..., Y... Ü...

Yönetim: Kararlar herhangi iki üyenin müşterek imzası ile alınmaktadır

20.10.2000 tarihindeki değişikliklerden sonra oluşan yeni yönetim kurulu aşağıdaki gibidir:

A Grubu (Bilgin Grubu) : Ö... Ş... B..., Z..., M... D...,

B Grubu (Park Grubu) : M.K... T..., İ... B..., S... Y...

Yönetim: Kararlar A ve B gruplarından birer kişinin müşterek imzası ile alınmaktadır.

30.11.2000 tarihindeki değişiklik sonrası yeni yönetim kurulu üyeleri:

A Grubu (Çukurova Grubu) : M... B... E..., S... S... Ç..., M... D..., A...T...T..., V... S... Ç...⁴

B Grubu (Park Grubu) : İ... B...

Yönetim: Kararlar A ve B gruplarından birer kişinin müşterek imzası ile alınmaktadır.

10.1.2001 tarihli yönetim kurulunda yapılan değişikliklerle Bilgin Grubu tekrar şirketin yönetimini eline almıştır:

Ö... Ş... B..., M... D..., F... Y..., A... P..., Y... Ü... (Bilgin Grubu).

Yönetim: Kararlar herhangi iki üyenin müşterek imzası ile alınmaktadır

³M... D... Bilgin Grubu üyesi olmasına rağmen MTM'in talebi üzerine mesleki bilgilerinden dolayı yönetimde kalmıştır.

⁴Yay-Net Matbaacılık ve Yayıncılık Sanayi A.Ş. temsilcisi.

Medya Basın Servisleri ve Ticaret A.Ş.

20.10.2000 tarihine kadar şirket, aşağıda isimleri yazılı olan Bilgin Grubu üyeleri tarafından yönetilmiştir.

Yönetim Kurulu: D.... B....., Ö.... Ş.... B....., M.... D...., Ş... K....., M....S...K....., C.... H... P....

Yönetim: Kararlar herhangi iki üyenin müşterek imzası ile alınmaktadır

20.10.2000 tarihindeki değişikliklerden sonra oluşan yeni Yönetim Kurulu aşağıdaki gibidir:

A Grubu (Bilgin Grubu) : D.... B....., Ö.... Ş... B....., M.... D....., C.... H.... P....

B Grubu (Park Grubu) : T.... C....., M.....K... T..., İ.... B..., S.... Y....

Yönetim: Kararlar A ve B gruplarından birer kişinin müşterek imzası ile alınmaktadır.

30.11.2000 tarihindeki yönetim kurulu üyeleri:

A Grubu (Çukurova Grubu) : M.... B... E..., S... S.... Ç..., M... D....., A...T.... T..., B... İ....

B Grubu (Park Grubu) : İ.... B....., E... A..., N.... Ö...

Yönetim: Kararlar A ve B gruplarından birer kişinin müşterek imzası ile alınmaktadır.

22.3.2001 tarihinde yapılan genel kurul toplantısı sonrasında oluşan yönetim kurulu aşağıdaki gibidir:

Ö... Ş... B..., M... D..., A... S... E..., (Bilgin Grubu).

Yönetim: Kararlar herhangi iki üyenin müşterek imzası ile alınmaktadır

H.2.3.2. İşlemlerin 1997/1 Sayılı Tebliğ Açısından Değerlendirilmesi

Yukarıda belirtilen yönetim kurulu değişiklikleriyle anılan teşebbüslerin yönetimlerinin sırasıyla;

- 1- Bilgin Grubu yönetiminden Bilgin-Park Grubu ortak yönetimine,
- 2- Bilgin-Park Grupları ortak yönetiminden MTM'nin yönetimine,
- 3- MTM yönetiminden Bilgin Grubu yönetimine

geçişle meydana gelen yoğunlaşmaların rekabet hukuku açısından değerlendirilmesi yapılacaktır.

i - Pay Devri Olmaksızın Yönetim Değişikliği

1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin (b) bendinde "herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi" birleşme ya da devralma sayılan hallerden birisi olarak sayılmıştır. Bu bentte geçen "kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi" ifadesi ile öngörüldüğü üzere, herhangi bir hisse devri olmadan da yönetimin kontrol edilmesi bir devralmadır.

Aynı maddenin devamında "bu Tebliğ bakımından kontrol, ayrı ayrı ya da birlikte, fiilen ya da hukuken bir teşebbüs üzerinde belirleyici etki uygulama olanağını sağlayan haklar, sözleşmeler veya başka araçlarla ve özellikle bir teşebbüsün malvarlığının tamamı veya bir kısmı üzerinde mülkiyet veya işletilmeye müsait bir kullanma hakkıyla veya bir teşebbüsün organlarının oluşumunda veya kararları üzerinde belirleyici etki sağlayan haklar veya sözleşmelerle meydana getirilebilir.

Kontrol hak sahipleri ya da bir sözleşmeye göre hakları kullanmaya yetkili kılınmış olan veya böyle bir hak ve yetkisi olmamakla birlikte fiilen bu hakları kullanma gücüne sahip olan kişiler veya teşebbüsler tarafından elde edilmiş kabul edilir. " denilerek kontrolün fiilen ya da hukuken bir teşebbüs üzerinde etki uygulamayı sağlayan araçlarla o teşebbüsün etkilenmesi anlamına geldiği, hak sahibi ya da sözleşmeyle bu hakları kullanmaya yetkili olmasalar bile fiilen bu hakları kullananlar tarafından da kontrolün elde edilebileceği belirtilmiştir.

Bu işlemlerde önce Park Grubu (Bilgin Grubuyla ortak olarak) sonra MTM ve daha sonra da Bilgin Grubu, herhangi bir hisse devri olmaksızın Bilgin Grubu şirketlerinin yönetimlerini ele alarak bu şirketlere etki etme olanağını elde etmiştir. Sözü edilen yönetim kurulu değişikliklerinin tamamı yönetim kurulu karar defterine işlenmiştir.

Her değişiklik sonrası, bir önceki duruma göre yeni bir yoğunlaşmanın (yeni bir durum olarak kontrolün tek başına ya da ortak olarak kullanılması) ortaya çıkması, yapılan işlemlere 1997/1 sayılı Tebliğ'de belirtilen kontrolün değişmesiyle ilgili koşulun gerçekleştiğini göstermektedir. Bu noktada dikkate alınması gereken husus, her işlemin bağımsız bir karakter taşıdığı ve süreklilik niyetiyle yapılmış olduğudur.

Her değişiklik sonrası yeni yönetimin almış olduğu kararların niteliği ya da ne kadar süreyle yönetimde kaldığı bu işlemlerin devralma olup olmadığının tespitinde değerlendirmeye alınmamıştır. Çünkü oluşan her bir yönetim kurulu şirketleri tam anlamıyla yönetme gücüne sahiptir. Bir başka deyişle o yönetimlerin hangi kararları almış olduğu değil, söz konusu kararları alabilme yetkisine sahip olup olmadıkları değerlendirmede başlıca kriter olarak ele alınmıştır. Bir başka ifadeyle taraflar işlemleri yaparken bu işlemleri ne kadar süreceğini başlangıçta öngörmemişlerdir.

Ancak yönetim kurullarında yapılan her üye değişikliği o şirketin kontrolünde değişiklik meydana getirmez. Kontrolün başka bir teşebbüsün tarafına geçtiği ya da paylaşıldığı bir durumun ortaya çıkması için yönetim kurulu üyeliklerine gelen kişilerin kararlarında hangi teşebbüsü temsil ettikleri ve oluşan yeni yönetim sonrası bir yoğunlaşmanın gerçekleşip gerçekleşmediğinin tespiti değerlendirme açısından önemlidir.

Aşağıda Bilgin Grubu şirketlerinde yönetim kurulu üyeliklerine gelen kişilerin hangi grupları temsil ettiği belirtilmektedir. Buradan da görüleceği üzere yapılan yönetim kurulu değişikliklerinin şirketin kontrolünü değiştirme amacı ve iradesiyle yapılmış olduğu ve şirketlerin kontrolünde değişiklik yapıldığı anlaşılmaktadır.

Her yönetim değişikliği sonrası yaratılan yoğunlaşmaların tespiti, yönetime gelen isimlerin hangi grupları temsil ettiği, bir başka deyişle hangi ekonomik bütünlük içerisinde yer aldığı gösterilerek yapılmıştır.

M.....B.... E..., S.... S.... Ç..., B... İ... ve A..T...I T..... Çukurova Grubu şirketlerinde görev almakta olup, bu durum Basın Yatırım Sanayi ve Tic. A.Ş. tarafından gönderilen yazı ile teyit edilmiştir.

Bu üyelerden M... B... E..., S... S... Ç... ve A... T... T... aynı zamanda Satel, BBD, Medya Basın Servisleri'nde yönetim kurulu üyesi yapmışlardır. Bekir İRDEM ise Medya Basın Servisleri'nde yönetim kurulu üyesi bulunmuştur.

Park Grubu'ndan ise bu şirketlerin yönetim kurullarında; T... C... (Sabah Yayıncılık A.Ş. ve Medya Basın Servisleri) İ.... B.... (şirketlerin tamamında), N...i Ö...(Satel, Medya Basın Servisleri), A... S... Ç.... (Sabah Yayıncılık A.Ş.) ve E.... A... (Sabah Yayıncılık A.Ş., Medya Basın Servisleri), K... T... (Medya Basın Servisleri, BBD'de), S... Y... (Medya Basın Servisleri, BBD ve Sabah Yayıncılık A.Ş.) yer almışlardır. Adı geçen şahıslar Park Grubu'na dahil şirketlerde görev almakta ve çeşitli şirketlerinde hisse sahibi/yönetim kurulu üyesi olarak bulunmaktadır.

Yukarıda adı geçen şahısların Park Grubu'ndaki görevleri:

T... C....: Park Grubu'nun sahibi.

E... A.... : Penyelüks Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. Ortağı ve Yönetim Kurulu Üyesi, Park Marina İşletmeciliği Turizm Denizcilik ve Ticaret A.Ş. Ortağı ve Yönetim Kurulu Üyesi, Park Savunma Sanayi Otomotiv Tekstil Gıda İnşaat Ziraat Tıbbi ve Kimyevi Malzeme Ekipmanları Ticaret A.Ş Ortağı ve Yönetim Kurulu Üyesi

N.... Ö....: Penyelüks Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi

K.... T.....: Park Holding Hukuk Grubu Başkanı

A... S.... Ç.....: Park Marina İşletmeciliği Turizm Denizcilik ve Ticaret A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi.

Yukarıda bahsedilen Park Grubu yöneticisi ve/veya hissedarları, yönetim kurullarının A ve B grubu üyelere bölündüğü durumlarda aynı grup içerisinde yer almışlardır.

ii- Kontrolün Devri Halinde Bildirim Yükümlülüğü

Yukarıda açıklanan yönetim kurulu değişikliklerinin "devralma" işlemi olması nedeniyle, işlemler sonucunda ilgili ürün pazarlarında Rekabet Kurulu'na izin başvurusunu gerektirecek eşiklerin aşılıp aşılmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.

Gazete yayıncılığı pazarında faaliyet gösteren Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin 1999 yılı cirosu 73 trilyon TL., televizyon yayıncılığı pazarında faaliyet gösteren Satel'in 2000 yılı cirosu yaklaşık 72 trilyon TL., gazete ve dergi dağıtım pazarında faaliyet gösteren BBD'nin 2000 yılı cirosu 179 trilyon TL., gazete ve dergi reklam ve ilan yerleri satışı pazarında faaliyet gösteren Medya Basın Sevisleri'nin 2000 yılı cirosu ise 108 trilyon TL. olarak gerçekleşmiştir.

Yukarıda yer alan bilgilerden, şirketlerin cirolarının 1997/1 sayılı Tebliğ'de belirlenen eşiği aştığı ve bu nedenle önceki bölümlerde açıklanan her devir işleminin gerçekleşmeden önce Rekabet Kurulu'na bildirilerek izin alınması gerektiği ortaya çıkmaktadır.

iii- Bildirime Tabi İşlemler ve 4054 Sayılı Kanun'un 11. Maddesi

İşlem sonucunda el değiştiren yönetimlerin sürecin sonunda tekrar eski sahiplerine (Bilgin Grubu) geçmesi bir başka deyişle eski halin devamı söz konusu olduğundan Rekabet Kurulu'na bildirilmeyen bu işlemlerin 4054 sayılı Kanun'un 11. maddesinin (a) bendi çerçevesinde aynı Kanun'un 7. maddesine aykırı olup olmadığının değerlendirilmesine gerek kalmamıştır.

I- GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

Dosya konusu işlemlerin, 2000 yılı ikinci yarısında Bilgin Grubu'nun içinde bulunduğu ekonomik sıkıntılar nedeniyle ortaya çıkan ortaklık arayışlarının bir sonucu olduğu anlaşılmaktadır. Bu işlemlerin hukuki altyapılarının eksik olması ve devirler sonrasında oluşan yeni yapıların nasıl yönetileceğinin kurallarının yazılı olarak belirlenmemesi, işlemlerin değerlendirmesinde önemli bir zorluk olarak ortaya çıkmıştır.

Bildirime konu ilk işlem Medya Holding A.Ş. (Bilgin Grubu)'nin Sabah Yayıncılık A.Ş.'ndeki yönetimde kontrolü sağlayan A grubu nama yazılı hisselerinin yarısının Park Grubu (Penyelüks Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş., Park Marina İşletmeciliği Turizm Denizcilik ve Ticaret A.Ş., Park Savunma Sanayi Otomotiv Tekstil Gıda İnşaat Ziraat Tıbbi ve Kimyevi Malzeme Ekipmanları Ticaret A.Ş., E... A.... ve T.... C....)'na devri işlemidir.

Bu işlem sonucunda; Park Grubu'ndan 4 üye 8 kişilik Sabah Yayıncılık A.Ş. Yönetim Kurulu'na girmiş ve alınan kararla her iki gruptan birer üyenin imzasıyla şirketin en geniş şekilde temsil edileceği belirtilmiştir. Şirket Ana Sözleşmesi'nin, yönetim kurulunun A grubu nama yazılı hisse sahiplerinin göstereceği adaylar arasından seçileceğine ilişkin 9. maddesinin, gruplar arasındaki anlaşmazlık durumunda nasıl uygulanacağına ilişkin belirsizlik bulunmakla birlikte devredilen hisselerin istendiği takdirde devralan teşebbüse yönetimde ortak olma hakkını vereceği açıktır. Bu nedenle anılan devir işlemi, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi anlamında bir "devralma" niteliği taşımaktadır. Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin 1999 yılı cirosunun 73 trilyon TL. olduğu düşünüldüğünde işlem, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi kapsamında Rekabet Kurulu'nun iznine tabidir.

Bu çerçevede, Park Grubu'nun ilgili pazarda faaliyet göstermemesi nedeniyle, pazarın yapısında değişiklik olmayacağından, işleme izin verilmesinde bir sakınca bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İkinci işlem ise, bir önceki işlemde Park Grubu'na devredilen Sabah Yayıncılık A.Ş. hisselerinin, Bilgin Grubu'nun medyadaki teşebbüslerini devralan MTM konsorsiyumu tarafından kurulan MTM Haber Yatırım ve Ticaret A.Ş.'ye devredilmesidir. Bu işlem de 1997/1 sayılı Tebliğ anlamında bir "devralma"dır ve hukuki geçerlilik kazanabilmesi için işlemin taraflarınca Rekabet Kurulu'ndan izin alınması gerekmektedir.

Bu işlemin değerlendirilmesinde ise, MTM içerisinde yer alan Çukurova Grubu'nun varlığı ve bu grubun yazılı basın sektöründeki faaliyetleri nedeniyle ilgili ürün pazarlarında ortaya çıkan yapı önem kazanmaktadır. Bu noktada Çukurova Grubu'nun MTM yönetimine ortak olduğu, bu ortaklığın da Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin resmen yarısına ortak olacağı, fiilen ise tümünü yöneteceği gözönünde bulundurulmalıdır.

Günlük spor gazeteleri pazarında Çukurova Grubu'nun herhangi bir faaliyetinin bulunmaması nedeniyle bu pazarda işlem sonucunda bir değişiklik olmayacaktır.

Medya Gruplarının birincil gazetelerinden oluşan günlük siyasi gazeteler alt pazarında ise Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin Sabah Gazetesi ile Çukurova Grubu'nun

Akşam gazeteleri bulunmaktadır. Sabah gazetesinin 2000 yılında bu pazardaki payı %28 ve 2001 yılının ilk dört ayında %..., Akşam gazetesinin ise aynı dönemde pazar payı sırasıyla %... ve %... olarak gerçekleşmiştir. Doğan Grubu (Hürriyet ve Milliyet)'nin aynı pazardaki payı ise %... ve %...'tir. Görüldüğü üzere Akşam ve Sabah'ın pazar paylarının toplamı dahi Doğan Grubu'nun pazardaki liderlik konumunu değiştirmemektedir. Bu nedenle işlem sonrası Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratılmadığı, dolayısıyla işleme izin verilmesinde bir sakınca bulunmadığı anlaşılmıştır.

Nihai İnceleme çerçevesinde resen incelenen diğer işlemler Bilgin Grubu şirketlerinin MTM'ye devredilmesiyle ilgilidir. Yapılan incelemelerde Park Grubu'nun Sabah Yayıncılık A.Ş.'de hisse devri sonucunda yönetime ortak olmasının yanı sıra 20.10.2000 tarihinde BBD ve Medya Basın Servisleri'nin yönetim kurullarına hisse değişikliği yapılmaksızın girdiği ve yönetimine ortak olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, MTM üyelerinin 30.11.2000 tarihinde Sabah Yayıncılık A.Ş., BBD, Satel ve Medya Basın Servisleri yönetim kurullarına girip yönetimi ele almalarına kadar devam etmiştir.

MTM taraflarının temsilcileri, 30.11.2000 tarihinde Sabah Yayıncılık A.Ş., BBD, Satel ve Medya Basın Servisleri yönetim kurulu üyeliklerine gelmişlerdir. Bu durum 7.1.2001 tarihine kadar sürmüş ve bu tarihte önce fiili olarak, daha sonraki tarihlerde yapılan genel kurullarla da hukuki olarak şirketlerin kontrolü Bilgin Grubu'na geçmiştir.

Bu işlemler ile önce Park Grubu sonra MTM daha sonra da Bilgin Grubu herhangi bir hisse devri olmaksızın Bilgin Grubu teşebbüslerinin yönetimlerini ele alarak bu şirketlere etki etme olanağını elde etmiştir. Bu yönetim kurulu değişikliklerinin tamamı yönetim kurulu karar defterine işlenmiştir.

Her yönetim kurulu değişikliği sonrası (kontrolün tek başına ya da ortak olarak kullanılması şeklinde) bir önceki duruma nazaran yeni bir yoğunlaşmanın ortaya çıkması nedeniyle, yapılan işlemler 1997/1 sayılı Tebliğ'de kontrolün değişmesiyle ilgili belirtilen koşulları taşımaktadır.

Bu nedenle;

- 20.10.2000 tarihinde Park Grubu üyelerinin BBD ve Medya Basın Servisleri yönetim kurullarına girerek adı geçen şirketlerin kontrolünü Bilgin Grubu ile paylaşmaları,
- 30.11.2000 tarihinde MTM üyelerinin Satel, BBD, Medya Basın Servisleri yönetim kurullarına gelerek şirketlerin kontrolünü MTM adına sağlamaları,
- 7.1.2001 tarihinden itibaren Bilgin Grubu'nun bu şirketlerin kontrolünü önce fiilen daha sonra yapılan genel kurullarla hukuken tek başına yeniden ele alması

işlemlerinin her biri ayrı ayrı 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin (b) bendi anlamında bir devralma işlemidir.

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi, hangi tür birleşme ya da devralmaların geçerlilik kazanabilmesi için Rekabet Kurulu'ndan izin alınması gerektiğini Rekabet Kurulu'nun çıkaracağı Tebliğ ile ilan edeceğini belirtmektedir. Bu amaçla çıkarılan ve 1997/1 sayılı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinde, tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam cirolarının 25 trilyon TL.'yi ya da toplam pazar payının %25'i

aştığı durumlarda, bu işlemlerin hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Kurul'a bildirilerek izin alınması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Grupların toplam ciroları bir yana, üzerinde işlem yapılan Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin 1999 yılı cirosunun 73 trilyon TL., televizyon yayıncılığı pazarında faaliyet gösteren Satel'in 2000 yılı cirosunun yaklaşık 72 trilyon TL., gazete ve dergi dağıtım pazarında faaliyet gösteren BBD'nin 2000 yılı cirosunun 179 trilyon TL., gazete ve dergi reklam ve ilan yerleri satışı pazarında faaliyet gösteren Medya Basın Sevisleri'nin 2000 yılı cirosunun ise 108 trilyon TL. olarak gerçekleştiği dikkate alındığında, bu şirketleri kapsayacak devir işlemlerinin Tebliğlerle belirlenen ciro eşiklerini aştığı ve bu nedenle her bir devir işleminin gerçekleşmeden önce Rekabet Kurulu'na bildirilerek izin alınması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Anılan işlemlerle el değiştiren yönetimlerin sürecin sonunda tekrar Bilgin Grubu'na geçmesi nedeniyle, bir başka deyişle eski halin devamı söz konusu olduğundan Rekabet Kurulu'na bildirilmeyen bu işlemlerin 4054 sayılı Kanun'un 11. maddesinin (a) bendi çerçevesinde Kanun'un 7. maddesine aykırı olup olmadığının değerlendirilmesine gerek kalmamıştır.

J- SONUÇ

Yukarıda yapılan tespitler ve yer verilen değerlendirmeler doğrultusunda;

1- Medya Holding A.Ş.'nin Sabah Yayıncılık A.Ş.'nde sahip olduğu hisselerinin bir kısmının Penyelüks Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş., Park Marina İşletmeciliği Turizm Denizcilik ve Ticaret A.Ş., Park Savunma Sanayi Otomotiv Tekstil Gıda İnşaat Ziraat Tıbbi ve Kimyevi Malzeme Ekipmanları Ticaret A.Ş., Ayhan Erhan AYGÜN ve Turgay CİNER'e devretmesi işleminin;

- 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi bir devralma işlemi olduğuna, bu işlem sonucunda, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde, ilgili ürün pazarlarında hakim durum yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle bildirim konusu devralma işlemine izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile,

2- Penyelüks Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş., Park Marina İşletmeciliği Turizm Denizcilik ve Ticaret A.Ş., Park Savunma Sanayi Otomotiv Tekstil Gıda İnşaat Ziraat Tıbbi ve Kimyevi Malzeme Ekipmanları Ticaret A.Ş., A. Erhan AYGÜN ve Turgay CİNER'in Sabah Yayıncılık A.Ş.'nde sahip olduğu hisselerin MTM Haber Yatırım ve Ticaret A.Ş.'ye devredilmesi işleminin;

- 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir devralma işlemi olduğuna, bu işlem sonucunda, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde, ilgili ürün pazarlarında hakim durum yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle bildirim konusu devralma işlemine izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile,

3- 21.12.2000 tarihli Rekabet Kurulu kararında yer alan, Sabah Yayıncılık da dahil olmak üzere Bilgin Grubu'nun medyadaki teşebbüslerinden Mehmet Emin

Karamehmet (Çukurova Grubu), Turgay CİNER (Park Holding) ve Murat VARGI'dan oluşan konsorsiyuma devrine ilişkin resen inceleme kapsamında ele alınan,

- SATEL Sabah Televizyon Prodüksiyon A.Ş.'nin;

30.11.2000 tarihinde yönetim kurulunda kontrolün Bilgin Grubundan MTM'ye geçmesi işleminin,

15.5.2001 tarihinde yapılan olağanüstü genel kurul sonrası yönetim kurulunda kontrolün MTM'den Bilgin Grubuna geçmesi işleminin,

- Sabah Yayıncılık A.Ş.'nin;

20.4.2001 tarihinde yapılan olağanüstü genel kurul toplantısı sonrası yönetim kurulunda kontrolün MTM'den Bilgin Grubuna geçmesi işleminin,

- Birleşik Basın Dağıtım A.Ş.'nin;

20.10.2000 tarihinde yönetim kurulunda kontrolün Bilgin Grubundan Bilgin-Park Grupları ortak kontrolüne geçmesi işleminin,

30.11.2000 tarihinde yönetim kurulunda kontrolün Bilgin-Park Grupları ortak kontrolünden MTM' e geçmesi işleminin,

10.1.2001 tarihinde yönetim kurulunda kontrolün MTM'den Bilgin Grubuna geçmesi işleminin,

- Medya Basın Servisleri ve Ticaret A.Ş.'nin;

20.10.2000 tarihinde yönetim kurulunda kontrolün Bilgin Grubundan Bilgin-Park Grupları ortak kontrolüne geçmesi işleminin,

30.11.2000 tarihinde yönetim kurulunda kontrolün Bilgin-Park Grupları ortak kontrolünden MTM' e geçmesi işleminin,

22.3.2001 tarihinde olağan genel kurul toplantısı sonrası yönetim kurulunda kontrolün MTM'den Bilgin Grubuna geçmesi işleminin,

her birinin 1997/1 sayılı Tebliğ anlamında bir devralma işlemi olduğuna OYÇOKLUĞU ile,

ancak, her birinin bu işlemlerden önceki hale dönmesi dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 11/1. maddesinin (a) bendi kapsamında aynı Kanun'un 7. maddesine aykırı olup olmadığının değerlendirilmesine gerek kalmadığına OYBİRLİĞİ ile,

4. Bildirilmeyen ve süresi içerisinde bildirim yapılmadan gerçekleşen devralma işlemlerine ilişkin ceza verilmesi önerisi hakkında Hukuk Müşavirliği'nden görüş alınmasına OYBİRLİĞİ ile,

karar verilmiştir.

**23.10.2001 gün ve 01-51/512-125 Sayılı Kurul Kararı'na
KARŞI OY GEREKÇESİ**

Re'sen inceleme kapsamında ele alınan her dört olayda, Sabah (ya da diğer bir adıyla, Bilgin) grubuna dahil olup MTM olarak anılan konsorsiyuma devredildikleri kabul edilen şirketlerde Sabah grubuna ait olan paylar el değiştirmemiştir. Söz konusu dört şirketin yönetim kurullarındaki görev değişikliklerinin Sabah/Bilgin grubunu temsil eden üyelerin görevden çekilmeleri ve yerlerine "MTM grubuna bağlı" oldukları varsayılan kişilerin aday göstermesi sonucu seçilmeleri ile gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

Bilindiği üzere yasalarımızda, bir kişinin bir anonim şirketin yönetim kuruluna seçilmesi halinde o kişinin yalnızca söz konusu şirkete bağlı olmasını zorunlu kılan ve başka bir şirketle benzer bir görev almasını yasaklayan herhangi bir hüküm yoktur. Bu bakımdan, MTM adıyla kurulduğu belirtilen şirkette ya da MTM olarak anılan konsorsiyumu oluşturan grupların herhangi birine bağlı bir şirkette görevli kişilere Sabah grubunun söz konusu şirketlerinden birinde pay sahibi Sabah grubu tarafından yönetim kurulu üyeliği görevi verilmesini, giderek yönetim kurulunun tamamıyla bu kişilerden oluşturulmasını o Sabah grubu şirketinin paylarının MTM grubuna devredildiği şeklinde yorumlamak mümkün değildir. (Etibank ile ilgili durumun sonuçlanmasından sonra Sabah grubunun söz konusu şirketlerdeki paylarını MTM'ye devretme vadini taşıyan bir sözleşmenin varlığı yolundaki söylentiler gerçek olsa bile, henüz şirketler el değiştirmemiştir; bir devrin meydana geldiğine hükmetmek olanaksızdır.)

Yukarıda açıklamaya çalıştığım değerlendirmem nedeniyle başlıkta anılan Karar'ın 3. maddesine katılma olanağı bulamadık.

Murat GENCER
Kurul Üyesi

R. Müfit SONBAY
Kurul Üyesi

Kubilay ATASAYAR
Kurul Üyesi

Mustafa PARLAK
Kurul Üyesi